

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

De multiplici via, de q[ua] sacra a[g]it script.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

Hieremi. 6

Interrogate quæ sit via bona, & ambulata in ea: & inuenietis requiem animabus uestris. Via dicitur motum inter duo extrema. Quædam ergo sunt viæ dei per quas deus ab alijs creaturas, præsertim intellectu-

ales ac rationales, procedit: non locum mutant, sed eis aliquid influendo, aut in ipsis aliquando sponendo, siue iudicia exercendo: sicque processus & influentia, operationes, decreta & executiones dei vocantur viæ ipsius. De quibus per-

Prouerb. 8

scientiam, increata ac genita sapientia, quod uerbum æternum et vnicus filius dei factus est, minus possedit me initio viarum suarum. De-

Iob. 26

Roman. 11

bus & apud Iob quoque asseritur, Ecce hæc in parte dicta sunt viarum eius. Et Apostolus, Quæ incomprehensibilia, inquit, sunt iudicia eius, inuestigabiles viæ ipsius. Aliæ sunt viæ dei in rationalis creatura graditur ac pertigit ad quæ ut sunt diuina præcepta et euangelica Christi filia, opera bona, desideria uirtuosa, cogitationes sanctæ, loquutiones fructuosæ, atque aduersa pro deo æquanimiter tolerata. De quibus scriptum est, Iustæ ac veræ sunt omnes viæ

Apocal. 15

Matth. 7

domine deus omnipotens rex sanctorum. Christus quoque in euangelio, Arcta, inquit, est & angusta porta quæ ducit ad vitam. De primis autem uis ait Propheta, Vniuersæ uisite mihi misericordia & ueritas. De secundis uisite. Viæ tuas domine demonstra mihi, & semitas tuas doce me. Præterea secunda uis dicitur, quod vna est uia electorum: alia reproborum. De quibus Salomon Prouerbiorum quarto, inquit, semita quasi lux splendens

dit & crescit vsque ad perfectum diem. Via autem impiorum tenebrosa: nesciunt vbi corruunt. Prouer. 4

Via electorum est cōuersatio virtuosa, vita poenitentialis, obseruatio præceptorum, De qua canit Psalmista, Beati immaculati in via, qui ambulat in lege domini. Via autem reproborum est Psalm. 118

vita iniqua, cōuersatio carnalis, & intemorata, transgressio legis diuinæ. De qua via ait saluator: Lata est via & spaciola porta que ducit ad perditionem. Porro via hæc electorum recte splendida appellatur ac pulchra. Primo quia ex piissima directione spiritus sancti procedit & eius luce profunditur. In omni equidem actu meritorio indigemus actuali motione ac directione spiritus sancti: qui teste Apostolo operatur in nobis Phil. 2.

& velle & posse. Secundo, quia ex gratia gratum faciente & charitate (quæ sunt spiritualia lumina mentis) progreditur, atque earum splendore formatur & clarificatur. Tertio, quia ex rectæ rationis iudicio oritur. Omnis etenim actio virtuosa ex deliberata nascitur ratione.

Quarto, quoniam deo, qui est lux pura ac infinita, supersplendidissimus ac superpulcherrimus omnium finis, nostra corda coniungit. Nempe qui manet in charitate, in deo manet, & deus in eo. Et qui adhæret deo, vnus spiritus est cum eo. 1. Ioan. 4
1. Corin. 6

Quinto, quoniam vitiorum tenebras fugat ab anima, eamque uenustat ac lucidam facit atque formosam; in tantum vt sponsus cælestis loquatur ad eam: Quæ pulchra es amica mea, quam pulchra es. Oculi tui colubarum: absq; eo quod intrinsecus latet. Capilli tui, & c. Et quoniã via impiorum istis luminibus caret, mentem deorinat, obtenebrat atq; a deo auertit, eam quoque dano

Cantico. 4

- dæmonum efficit mansionem, & ad infernales
 trahit caliginem: idcirco rite tñbrofa vocatur.
 Iuxta illud Hieremiæ, Via impiorum quali-
Hierem. 23 bricum erit, in tenebris impellètur & corrumpetur
 ea. Sed quæri potest quomodo via impiorum
 nebrosa feratur in tantum vt impij quoque
 gnorare dicantur, quum aliqui ex certa scientia
 & ex deliberata ratione atq; proposito peccant.
Ibidem. 4 qui teste Hieremia, Sapientes sunt vt facti
 la, qui quasi de industria recedunt a deo, quum
 q; sciunt se mala agere, & ea ad quæ tenentur
 gligere, in profundum etiam cadere vitiorum
 promereri supplicia infernorum? Et responde-
 dum, q; iuxta theologos atq; philosophos
 peccans ignorat, errat, maleq; iudicat. Quum
 si bene iudicet in communi: non tamen in par-
 ticulari: imo passione, ignorantia, aut malicia
 tionis suæ iudicium in certis agendis seu iudi-
 dis corrumpitur, excæcatur, ac deprauatur.
 lum sub specie alicuius boni acceptat. Idcirco
Dionysi. uinus Dionysius protestatur, q; nullus ad malum
 respiciens agit. Et Sapiens, Omnis, ait, via
Prouer. 21 recta sibi videtur. Et rursus, Stultis illud patet
Ibidem. 14 tum. Item, Excæcavit, inquit, eos malitia
Sap. 2 Insuper tertia viæ distinctio est, quod quædam
 via intrinseca & formalis, ut actio bona
Iob. 31 la. De qua sanctus Iob profitetur, Deus cor-
 rat viam meam, & omnes gressus meos diriget
 rat. Alia est via extrinseca obiectalis. Sic
Iohan. 14. us dei asserit de seipso, Ego sum via, veritas
 vita. Et Esaias loquitur Israeli, Præbuitis do-
 tuum viam omni pertranseunti. Quarta
 ctio est, q; quædam est via euidenter mala
 vero est via apparenter seu uerisimiliter bona.

tamen ueraciter mala. De qua apud Sapientem legitur, Est via quæ uidetur homini recta: & nouissima eius ducunt ad mortem. Hæc uia solet & bonos decipere: quoniam quedam sunt vitia quæ virtutes esse putantur: vt immoderatus rigor, iusticia, remissio, pietas, dissolutio, hilaritas, ac recreatio bona. Sic quidam persuadēt sibi ecclesiasticorum pluralitatem beneficiorum licere, vt valeant hospitalitatem & cætera misericordix opera copiosius exercere: non attendentes, quemadmodum, diuino Dionysio edocente, bonum opteat esse ex integra causa: nec bona malis permixta deo placere, nec eleemosynas de rapina esse acceptas, nec opera pietatis quæ in diuini cultus vergunt minorationem ac derogationem, & in ecclesiæ dememorationem, defunctorumque destitutionem deo grata consistere. Sic miseri decipiūt semetipsos. Postremo quinta uia distinctio est, quod triplex est uia salubris. Prima est uia purgatiua, Secūda illuminatiua, Tertia unitiua seu pfectiua. De qua uia triformi in præfati opusculo tractare nostra stat sententia.

Prouer. 14

Dionys.

Esa. 61

Qualiter dominus noster Iesus Christus sit uia purgatiua, illuminatiua, et pfectiua.

Art. I I.

Nus est mediator dei & hominum, homo Christus Iesus. Dominus Iesus Christus, qui in unitate personæ est uerus deus et uerus homo, secundum suam deitatem est finis noster: & secundum suam humanitatem est uia ad ultimum finem. Propter quod dixit, Ego sum uia. Nemo uenit ad patrem nisi per me. Et alibi, Ego (inquit) sum ostium: per me si quis introierit, saluabitur.

1. Tim. 2

Iohan. 14.
Idem 10.